

*В.А. Федорова, канд. екон. наук, доц., О.Г. Михайленко,
Дніпропетровський національний університет*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРЕДИТУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ МІЖНАРОДНИМИ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

За період з 1991 по 2007 р. у нашій країні були проведені реформи, які сприяли докорінним змінам соціально-економічних відносин, розбудові України як демократичної держави з ринковою економікою. Сформовано такі визначальні атрибути її незалежності, як фінансова, грошова, бюджетна, банківська, митна та інші системи.

Незважаючи на позитивні тенденції сталого економічного зростання та підвищення реальних доходів громадян, на сьогодні існує ряд питань, вирішення яких потребує, зокрема, залучення міжнародної технічної допомоги, наприклад, як міжнародний кредит.

Міжнародний кредит означає рух позикового капіталу у сфері міжнародних економічних відносин і передбачає надання валютних і товарних ресурсів на умовах повернення та сплати процентів. Поряд з певними позитивними моментами міжнародний кредит має й істотні негативні сторони. Зокрема, серед них можна виділити такі: появу диспропорцій відтворення суспільного продукту, оскільки розвиваються прибуткові галузі і затримується розвиток тих галузей, до яких іноземний кредит не залучається; посилення конкурентної боротьби країн за ринки збуту, джерела сировини, сфери вкладання капіталів; підтримку в країнах-позичальниках вигідних країнам-кредиторам політичних та економічних режимів, маріонеткових урядів; мобілізацію для виплати боргу значних фінансових ресурсів, що часто перевищують потенційні можливості країни-позичальника тощо.

Слід зазначити, що приватні банки здебільшого надають кредити за умов отримання останніх країною-позичальником від МВФ та МБРР. Це пояснюється регулюванням доступу країн-позичальників до світового ринку позикових капіталів, попит на які останнім часом різко зріс. Саме тому порівняно з двосторонніми урядовими кредитами та кредитами приватних банків позики міжнародних фінансових організацій посідають скромне місце, однак їх роль на світовому ринку капіталів є значною.

Практика залучення Україною кредитів міжнародних фінансових організацій призведе до:

- поглиблення залежності економічних перетворень в Україні та її зовнішньої і внутрішньої політики від міжнародних кредитів;

- збільшення зовнішньої заборгованості України і необхідності залучення значних фінансових ресурсів для обслуговування цієї заборгованості, що може призвести до повного банкрутства держави;
- перетворення України в сировинний придаток розвинених країн;
- деіндустріалізації держави, руйнування національної промисловості і зменшення конкурентоспроможності вітчизняної продукції;
- насадження вигідного стосовно міжнародного фінансового капіталу уряду.

Враховуючи, що на нинішньому етапі реформування національної економіки все ж таки виникає потреба в зовнішніх позичках, Україні необхідно виробити в цьому питанні чітку позицію. Насамперед, відносини з міжнародними фінансовими організаціями повинні ґрунтуватися на таких засадах: умови кредитних угод не повинні суперечити національним інтересам України та стратегії її розвитку як самостійної держави; забезпечення рівноправності та взаємовигідності у відносинах; спрямування залучених кредитів у чітко визначені урядом України пріоритетні галузі економіки, переважно на розвиток виробництва; самостійна підготовка українськими спеціалістами проектів реформування вітчизняної економіки, під які залучаються кредити; покладення в основу співпраці Програми діяльності Кабінету Міністрів України, а не підготовлених представниками МВФ і Світового банку Меморандумів економічної політики уряду України, які суперечать національним інтересам.

Доцільно розробити і здійснювати таку кредитну політику, яка сприятиме забезпеченню економічної безпеки України і здійсненню економічних реформ.

Федорова, В.А. Деякі аспекти кредитування економіки України міжнародними валютно-фінансовими організаціями [Текст] / В.А. Федорова, О.Г. Михайленко // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 травня 2008 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – Т. 2. – С. 13-14.